

Trans-Danmark

Landsforeningen for Transvestitter og Transseksuelle
Web adresse: www.trans-danmark.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

25. september 2007

**Vedr.: Beslutningsforslag B 142 om transseksuelles rettigheder
Kommentarer til henvendelser til Sundhedsudvalget og Sundhedsudvalgets spørgsmål
til Indenrigs- og Sundhedsministeren samt dennes svar på spørgsmålene**

Foreningen har med interesse læst de henvendelser, som enkeltpersoner og foreningen PFT har indsendt til Sundhedsudvalget, og de spørgsmål, som udvalget har stillet til Indenrigs- og Sundhedsministeren samt dennes svar.

Det har gjort, at foreningen finder det nødvendigt at fremkomme med de herunder anførte bemærkninger.

Desværre har Ministeren endnu ikke besvaret samtlige de stillede spørgsmål, hvorfor vi meget tænkeligt vil komme med yderligere bemærkninger, når disse svar foreligger.

Bemærkninger til de af Patientforeningen for Transseksuelle – PFT – indsendte bemærkninger. (Udvalgets bilag 1)

og de indsendte bemærkninger fra

Sascha Natascha Bosse, der overordnet set gentager og støtter de af PFT anførte synspunkter, men som desuden indeholder temmelig følelsesladede og fordomsfulde betragtninger om transvestitter.

Trans-Danmark tager afstand fra Sascha Natascha Bosse's bemærkninger og finder ikke grundlag for at kommentere disse yderligere.

PFT anfører, at de ikke kan anbefale punktet:

"at myndige mennesker selv kan bestemme, hvilken kønsidentitet deres cpr-nummer og pas skal udtrykke"

hvilket de begrundet med, at

"det vil give personer der uden at de har fået stillet diagnosen, adgang til at blive juridisk registreret som kvinder/mænd. Dette oven i købet uden at de har gennemgået en kønsbekræftende operation. Ofte vil disse personer være det vi kalder for "Fuldtids transvestitter", og de er i virkeligheden blot mænd der ønsker at leve som kvinder. De pågældende kalder det "Juridisk kønsskifte" hvilket er et ikke eksisterende begreb, nævnt i en bog skrevet af 2 jurister."

I stedet foreslår de indførelse af et midlertidig personnummer, ret til et ønsket navn og pas med den ønskede kønsbetegnelse til personer,

"der er i et stabilt udrednings forløb".

Trans-Danmark må skarpt tage afstand fra den skarpe opdeling af personer, som PFT ønsker. PFTs holdning, som den fremgår af bemærkningerne, er jo et udtryk for, at nogle personer er bedre/mere rigtige end andre, og at en ændring af lovgivningen og/eller administrative regler kun skal omfatte de "rigtige".

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup formand@trans-danmark.dk

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 1513658

PfT ønsker tilsyneladende, at forbedringer kun skal komme de personer til gode, som de betragter som ”rigtige” transseksuelle, hvilket ifølge PfT vil sige dem, der ønsker en kønsskifteoperation - og får den.

Såfremt beslutningsforslaget om, ”at myndige mennesker selv kan bestemme, hvilken kønsidentitet deres cpr-nummer og pas skal udtrykke”, bliver indført via lov eller administrative bestemmelser, så vil den gruppe, som PfT omtaler jo helt klart være omfattet.

At PfT ikke kan gå ind for, at yderligere nogle personer også bliver omfattet og kommer til at nyde godt af ændringerne, er det svært at se begrundelsen for.

Det kan kun være et plus, at så mange mennesker som muligt får så gode vilkår i deres tilværelse som muligt.

PfT anfører videre, at de kan anbefale de øvrige punkter:

idet de om punktet:

”at myndige mennesker - efter grundig vejledning og rådgivning om konsekvenserne - selv afgør, om de vil gennemgå en kønsskifteoperation, og at samfundet stiller denne mulighed til rådighed for borgerne”,

tilføjer, at de

”finder Rigshospitalets Sexologiske Klinik uegnet til at løse denne opgave”

og i stedet anbefaler

”en GID klinik svarende til den man har i Norge”,

og at der til en sådan ”GID klinik” tilknyttes

””konsulenter” rekrutteret blandt opererede transseksuelle”

Trans-Danmark vil om dette bemærke, at vi er meget enige med PfT med hensyn til Sexologisk Kliniks evne til at løse opgaven.

Derimod finder foreningen at oprettelse af ”GID-klinikker” er en dårlig ide og kan heller ikke umiddelbart støtte ønsket om, at der tilknyttes *””konsulenter” rekrutteret blandt opererede transseksuelle”*.

Det er foreningens opfattelse, at det personale, som på Sexologisk Klinik beskæftiger sig med transseksuelle ikke i fornødent omfang har den nødvendige viden og erfaring. I stor udstrækning er det turnuspersonale, der er beskæftiget med arbejdet. De kommer til Sexologisk Klinik uden specielle forudsætninger for at behandle netop denne patientgruppe, og når de begynder at få indblik i forholdene, vil deres turnusperiode nærme sig afslutningen.

Det er forståeligt, at disse personer ser en turnusperiode på Sexologisk Klinik som et personligt plus. Det ser jo godt ud på deres CV, at de har været på Sexologisk Klinik. Men det giver ikke afdelingen nogen speciel høj kompetence med hensyn til behandling af transseksuelle.

Hvis der oprettes såkaldte ”GID-klinikker”, der alene skal have behandling af transseksuelle som arbejdsområde, vil der blive behov for endnu flere behandlere med indsigt i transseksuelles forhold. Sådanne klinikker kan antageligvis kun tænkes oprettet f.eks. ved universitetshospitalerne.

Da de transseksuelle, der er i behandling på Sexologisk Klinik, derved vil blive spredt på disse ”GID-klinikker”, vil antallet af transseksuelle, der frekventerer den enkelte klinik, blive væsentligt lavere.

Derfor er vi meget betænkelig ved, om det overhovedet er muligt at bemane disse ”GID-klinikker”

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

med det tilstrækkelige antal kvalificerede behandlere, ligesom ordningen må antages at blive væsentligt dyrere, og behandlernes erfaringsgrundlag må antages at blive endnu lavere, end det er i dag.

Trans-Danmark må derfor tage afstand fra oprettelse af ”GID-klinikker” og i stedet anbefale foreningens forslag, som anført i pkt. 6.5.2.1. i foreningens tidligere skrivelse til udvalget (Udvalgets bilag 2) om, at behandlingen af transseksuelle decentraliseres og overlades til enkeltpersoner, der har de fornødne kvalifikationer og evt. har fået en godkendelse, som foreslået af foreningen i den tidligere skrivelse under pkt. 6.3.

Fordelen ved at overlade behandlingen af transseksuelle til enkeltpersoner rundt om i landet er, at

- det vil være personer med interesse for området, der får transseksuelle i behandling,
- de har i forvejen egen praksis eller indtager stillinger på et hospital – privat eller offentligt - og har derfor de nødvendige praktiske faciliteter til rådighed,
- de vil have betydelig større praktisk erfaring, både gennem deres almindelige praksis, (De, der kan tænkes at påtage sig sådant arbejde, vil antageligvis have haft en turnusperiode på Sexologisk Klinik, have erfaring fra udenlandske sexologiske klinikker, og antageligvis også allerede i dag på forskellig vis have transseksuelle i behandling, inden de må henvise dem videre til Sexologisk Klinik, eller sammen med den transseksuelle når til den konklusion, at de ikke skal søge kønsskifteoperation.)
- deres erfaringer vil konstant blive øget, idet de vil have behandling af transseksuelle i mange år i modsætning til turnuspersonalet på Sexologisk Klinik, hvorved sikkerheden for et godt behandlingsresultat vil blive større,
- det må antages, at de også vil være interesserede i på anden vis at øge deres viden f.eks. ved deltagelse i internationale konferencer,
- det må antages at blive væsentligt billigere,
- de transseksuelle får kortere rejsetid for at komme i behandling, hvilket betyder en stor lettelse for den enkelte og også store besparelser for det offentlige.

Trans-Danmark kan ikke umiddelbart støtte PFTs ønske om at tilknytte ””konsulenter” rekrutteret blandt opererede transseksuelle” hverken til Sexologisk Klinik eller evt. ”GID-klinikker”, Hvis en sådan ordning skal indføres, hvad der godt kan være gode grunde til, må det kræve, at de tilknyttede ”konsulenter” har gennemgået et relevant kursus for at opnå de nødvendige kvalifikationer, og at det sikres, at de i deres rådgivning ikke giver udtryk for egne mere eller mindre selvopfundne definitioner og holdninger, men holder sig til de officielt anerkendte. Hvis ordningen derimod bliver indført ved, at foreningerne ”blot” udpeger ”konsulenter”, befrygter vi, at de vil agitere for deres egne personlige eller deres forenings holdninger og meninger. Dette kan let være til mere skade end til gavn, især hvis det f.eks. er holdninger som f.eks. Sophie Frederikke Schröder fra foreningen PFT står for og fremfører, så må vi stærkt fraråde en sådan ”konsulent-ordning”.

***

Erfaringsgrundlaget på Sexologisk Klinik

Trans-Danmark anmoder udvalget om at indhente oplysninger om,

- hvor mange personer, der er fastansat på Sexologisk Klinik,

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

- hvor mange personer, der er i et turnusforløb på Sexologisk Klinik,
- længden af sådanne turnusforløb,
- hvor mange af de fastansatte, der har med behandling af transseksuelle at gøre,
- hvor mange af turnuspersonalet, der har med behandling af transseksuelle at gøre,
- hvor stor en del af disses arbejdstid, der direkte har relation til deres arbejde med de transseksuelle,
- hvilke forudsætninger de havde ved deres tiltrædelse
- hvor længe de er ansat på Sexologisk Klinik

Besvarelsen af sådanne spørgsmål vil give et godt indblik i erfaringsgrundlaget og kvalifikationerne på Sexologisk Klinik.

* * *

Bemærkninger til de af forskellige enkeltpersoners indsendte bemærkninger

Det har glædet foreningen, at flere enkeltpersoner har indsendt bemærkninger til Sundhedsudvalget. Gennemgående i bemærkningerne ses, at der er utilfredshed med den måde behandlingen foregår på Sexologisk Klinik og de ulemper, som de nuværende regler generelt påfører disse personer.

Det fremgår, at mulighederne for at tage kønsneutralt fornavn og et fornavn som mellemnavn, der udtrykker det modsatte køn, er værdsat, men at det langt fra er tilstrækkeligt til at løse ulemperne og forhindre nedværdigende situationer.

Det fremgår også, at problemerne med personnummer, kønsbetegnelse og tiltaleform for flere opfattes som store og giver anledning til mange ydmygende situationer.

Ligeledes fremføres behovet for kosmetiske operationer og epilering.

Flere finder, at et administrativt også kaldet juridisk kønsskifte vil være tilstrækkeligt for dem, der af forskellige grunde ikke finder behov for at få foretaget en egentlig kønsskifteoperation.

Det anføres, at det, uanset om der er foretaget kønsskifteoperation eller ej, er de samme problemer, der vil opstå ved f.eks. indlæggelse på hospital, anholdelse af politiet eller indsættelse i fængsel, idet disse personer pga. hormonbehandling mere fremtræder som det modsatte køn i forhold til deres biologiske fødte køn.

* * *

Bemærkninger til de spørgsmål Sundhedsudvalget har stillet til Indenrigs- og Sundhedsministeren og dennes svar på spørgsmålene.

Spørgsmål 9.

Spørgsmål om, hvilken rolle lederen af Sexologisk Klinik har.

Det ønskes oplyst, om lederen af Sexologisk Klinik er ansat for at varetage patienternes interesser f.eks. i sager om kønsskifte, eller om det er klinikens opgave at overbevise f.eks. transseksuelle om, at de ikke er transseksuelle? Er det lederen af Sexologisk Kliniks opgave at tage hensyn til, om en eventuel tilladelse til én person om at få en kønsskifte operation vil medføre øget tilstrømning af patienter med samme interesser?

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Trans-Danmark må konstatere, at Ministeren reelt ikke har svaret på spørgsmålet, men alene er kommet med en formel redegørelse over Sexologisk Klinik's funktion i relation til transseksuelle.

Det er foreningens opfattelse, at lederen af Sexologisk Klinik, overlæge Ellids Kristensen overordnet set finder, at det er klinikkens opgave at overbevise deres patienter om, at de vil have bedst ved at forblive i deres biologiske køn.

Det kommer også til udtryk i, at det ofte forekommer, at nye patienter allerede efter en enkelt konsultation på Sexologisk Klinik får oplyst, at de ikke er transseksuelle, men fetichistiske transvestitter.

Spørgsmål 11

Spørgsm. om, hvad den lægefaglige basis er for at vurdere, om en person er mentalt og fysisk egnet til at foretaget en kønsskifteoperation.

Trans-Danmark synes at spørgsmålet kan tolkes på to måder.

Minister har efter indhentet oplysning fra Sexologisk Klinik i sit svar oplyst, hvilke kriterier, der lægges til grund for, om Sexologisk Klinik vil støtte eller ikke støtte et ønske om kønsskifteoperation.

Trans-Danmark kan imidlertid også tolke det som et spørgsmål om, hvilken lægefaglig baggrund personalet på Sexologisk Klinik har, for at de kan vurdere, om en person er mentalt og fysisk egnet til at få foretaget en kønsskifteoperation.

Og netop dette spørgsmål finder foreningen særdeles relevant at få oplyst, idet det også vil have indflydelse på, hvilke kriterier, der skal stilles, hvis behandlingen af transseksuelle fjernes fra Sexologisk Klinik, som anbefalet af foreningen.

Se foreningens anmodning om indhentning af oplysninger om ”Erfaringsgrundlaget på Sexologisk Klinik”, som er anført tidligere i denne skrivelse.

Spørgsmål 12.

Spørgsm. om, hvad prisen er for en kønsskifteoperation på Rigshospitalet.

Minister svarede den 29. juni 2007:

”Jeg har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som har kontaktet Rigshospitalet.

Rigshospitalet har oplyst, at prisen for en kønsskifteoperation i Rigshospitalets takstkatalog for 2007 er kr. 40.000 (2007 P/L). Prisen er ifølge takstkataloget ens, uanset om der er tale om et kønsskifte fra mand til kvinde eller fra kvinde til mand. Til denne pris skal tillægges et antal sengedage og andre eventuelle ydelser som måtte være nødvendige i forbindelse med indlæggelsen.”

Trans-Danmark vil henlede udvalget opmærksomhed på Indenrigs- og Sundhedsministerens svar på spørgsmål nr. 162 (Alm. Del – bilag 567) af 10. april 2003

(http://www.folketinget.dk/img20021/udvlib0/20021_23440/20021_23440.pdf), der lød:

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

”Ministeren bedes oplyse, hvor meget en kønsskifteoperation koster”,
og hvor ministeren svarede:

”Indenrigs- og Sundhedsministeriet har haft kontakt til Rigshospitalet, som i Danmark står for behandlingen af personer, der ønsker at få foretaget en kønsskifteoperation. Rigshospitalet har oplyst, at der i perioden 2001-2003 blev foretaget 7 kønsskifteoperationer, hvor priserne for indgrebene varierede mellem 118.000 kr. og 158.000 kr. svarende til en gennemsnitsomkostning på 139.000 kr. pr. operation.”

Trans-Danmark finder, at der er så stor forskel i de to besvarelser, at det må kræve en nærmere forklaring, hvilket foreningen anmoder udvalget fremskaffe.

Spørgsmål 14.

Spørgsm. om hvor mange kønsskifteoperationer, der er foretaget i Danmark de sidste 10 år.

Ministeren svarede den 29. juni 2007:

”Jeg har til brug for besvarelsen anmodet Sundhedsstyrelsen om et bidrag.

Sundhedsstyrelsen har på baggrund af udtræk fra Landspatientregisteret opgjort, hvor mange der har fået foretaget kastration og som samtidig havde diagnosen transseksualisme. Det bemærkes, at kun afsluttede kontakter er taget med i opgørelsen.”

Årstal	Samlet antal kastrationer med diagnosen transseksualisme
1996	0
1997	1
1998	0
1999	2
2000	3
2001	6
2002	3
2003	4
2004	4
2005	1
2006	5

”Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 1 (alm. del - B 142) er det ikke efter navnelovgivningens regler nødvendigt for transseksuelle at gennemgå et kønsskifte for at kunne tage et fornavn, der er forbeholdt et andet køn.”

Trans-Danmark har i den herunder viste oversigt samlet tilgængelige/oplyste tal om kønsskifteoperationer/ændringer af navn/cpr-nummer fra Civilretsdirektoratet, Retslægerådet og Rigshospitalet.

År	Samlet antal kastrationer med diagnosen transseksualisme oplyst af ministeren jf. ovenstående spgsm.	Ansøgning om kønsskifte behandlet af Civilretsdirektoratet	Kønsskiftesager forelagt Retslægerådet	Sager om ændring af navn/cpr.nr. forelagt Retslægerådet	Antal kønsskifteoperationer oplyst af Rigshospitalet jf. ministersvar på spgsm. 162 af 10. april 2003
1988		5			
1989		5			
1990		5			
1991		5			
1992		5			
1993		5			
1994		5			
1995		5			
1996	0	5			
1997	1	5			
1998	0	5			
1999	2	5			
2000	3	5			
2001	6		6	6	
2002	3		6	5	7
2003	4		6	5	
2004	4		7	2	
2005	1		5	1	
2006	5			8	

Dertil skal lægges Ministerens oplysninger i hans besvarelse af spørgsmål 29, hvoraf bl.a. fremgår:
”... at der hvert år henvises 5 - 10 patienter til plastikkirurgisk klinik på Rigshospitalet, der har landsfunktion på området. Der henvises dobbelt så mange mand til kvinde som kvinde til mand.”

Det må konstateres, at der ikke er overensstemmelse mellem tallene.

Trans-Danmark anmoder derfor udvalget om at prøve at få fremskaffet de rigtige tal fordelt på ”mand til kvinde” og ”kvinde til mand” for:

- hvor mange patienter Sexologisk Klinik årligt har haft i behandling vedr. transseksualisme,
- hvor mange nytilkomne patienter er der årligt kommet til Sexologisk Klinik,
- hvor mange patienter har årligt stoppet behandlingen på Sexologisk Klinik uden operation,
- hvor mange patienter Sexologisk Klinik årligt har støttet i deres ønske om en kønsskifteoperation,
- hvor mange patienter, Sexologisk Klinik årligt ikke har støttet i deres ønske om en kønsskifteoperation,
- hvor mange patienter har årligt søgt Sundhedsstyrelsen tidligere Civilretsdirektoratet om tilladelse til en kønsskifteoperation
- hvor mange tilladelser til kønsskifteoperationer der årligt er givet af Sundhedsstyrelsen tidligere Civilretsdirektoratet,

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

- hvor mange af ansøgningerne om kønsskifte, der har været forelagt for Retslægerådet, og
- om retslægerådet har tiltrådt udtalelsen fra Sexologisk Klinik

Sådanne korrekte tal vil give et mere retvisende billede af omfanget og om Sexologisk Kliniks behandling af transseksuelle.

Det vil endvidere give et billede af Retslægerådets rolle, idet det nok vil vise sig, at det er sjældent, at Retslægerådet går imod udtalelsen fra Sexologisk Klinik, hvilket stærkt vil argumentere for det unødvendige i at forelægge disse sager for Retslægerådet undtagen i helt ekstraordinære tilfælde. Der vil være megen tid og mange penge sparet derved.

Spørgsmål 19.

Spørgsm. om, hvordan forskellen på transvestitter og transseksuelle udmønter sig i ministerens tilgang til forslaget.

Ministeren svarede den 29. juni 2007:

”Forslagsstillerne omtaler i beslutningsforslaget kun transseksuelle/trans-kønnede - og ikke transvestitter. Jeg forstår derfor ikke spørgsmålet.

Med hensyn til regeringens holdning til de konkrete forslag, som forlagsstillerne fremsatte i beslutningsforslaget, og som for hovedpartens vedkommende er formuleret som forslag, der omfatter myndige personer, kan jeg henvise til min tale under 1. behandlingen af beslutningsforslaget.”

Trans-Danmark vil hertil bemærke, at forlagsstillerne ikke har været tilstrækkelige præcise i deres formulering i deres forslag.

Der findes ikke nogen præcis definition på ordet ”transkønnet”. I Norge anvendes det synonymt med ordet med ”transseksuel”. I Danmark er betegnelsen mere uklar og anvendes af nogen synonymt med ordet ”transseksuel”, og af andre som en fællesbetegnelse for både transvestitter og transseksuelle i stil med ordet ”transperson”.

Trans-Danmark vil derfor gentage sin opfordring til at anvende de definitioner, som foreningen anførte i sin tidligere skrivelse under pkt. 1.4. og dermed undlade at bruge ordet ”transkønnet”.

Derudover vil Trans-Danmark anmode udvalget om at se på beslutningsforslaget ud fra den bredest mulige vinkel, således at flest mulige af de berørte personer vil blive omfattet, netop som foreningen har gjort gældende i sin tidligere skrivelse til udvalget.

Spørgsmål 20.

Spørgsm. om kommentar til artikel om transseksuelles rettighed

Ministeren svarede den 29. juni 2007 bl.a.

”Det anføres desuden bl.a. i artiklen, at der ikke i Danmark er lovgivning på området. Dette er ikke korrekt.”

Ministeren fortsatte med at redegøre for reglerne i sundhedsloven, vejledningen om kastration med henblik på kønsskifte og navneloven.

Trans-Danmark er enig med Ministeren deri.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Foreningen finder imidlertid, at det i samme forbindelse er vigtigt at påpege, at de anførte regler alene er et udtryk for den administrative praksis, som har været gældende i mange år. Og at netop denne administrative praksis er årsagen til de mange problemer transpersoner har i relation til lovgivningen og måden den administreres på, som det tydeligt fremgår af foreningens tidligere skrivelse og de indlæg, der er fremsendt til udvalget fra enkeltpersoner.

Spørgsmål 23.

Spgsm. om konsekvenserne for det eksisterende CPR-system, hvis det blev muligt at tildele midlertidige CPR-numre til transseksuelle i behandling.

Ministeren kommer i sit svar af 29. juni 2007 med flere betragtninger, der alle har sin rod i, at Ministeren mener, at CPR's karakter af et grundregister vil fortabes, hvis ønsket som anført i beslutningsforslaget bliver imødekommet.

Trans-Danmark må tilbagevise denne bekymring.

Det Centrale Personregister – CPR – vil uden de store vanskeligheder eller omkostninger kunne tilpasses, så det let kan administrere den ønskede ordning.

Det skal også erindres, at personnummerets opbygning er administrativt bestemt, og at det derfor er muligt for Ministeren at ændre dets opbygning.

Det bedste ville være, om personnummersystemet blev ændret, således at personnummeret ikke mere er informationsbærende ud over fødselsdag, - måned og –år. De sidste fire cifre bør med de første seks cifre alene tjene som indgangsnøgle til CPR. Derved ville alle kønsidentitetsproblemer i relation til personnummeret være løst.

At personnummeret er informationsbærende med bl.a. kønsangivelsen i det sidste ciffer skyldes alene praktiske hensyn dengang systemet blev lavet for ca. 40 år siden.

Dette kan være en passende lejlighed til at modernisere systemet.

Imidlertid er det Trans-Danmarks opfattelse, at selv om dette ikke kan imødekommes, så vil det ikke frembyde nævneværdige problemer at tilpasse systemet, så det kan håndtere, at nogle personer får tildelt et personnummer, som ikke rent kønsmæssigt svarer til deres biologiske køn.

Det vil derfor fortsat være muligt at lave korrekte udtræk både til indkaldelse til session og diverse helbredsbedingede helbredsundersøgelser.

Allerede i dag er der gensidig henvisning mellem gamle og nye personnumre til alle, der har fået tildelt nyt personnummer – uanset årsag.

De myndigheder, som har et legitimt behov for at have kendskab til en eventuel forskel i en persons biologiske køn og det køn, som endetallet fortæller, har allerede i dag via CPR mulighed for at se årsagen. Det kan f.eks. være sundhedsvæsenet, skat, politi, fængselsvæsen og retsvæsen.

Private, der gennem forskellige abonnementsordninger, trækker oplysninger fra CPR, skønnes ikke at have noget legitimt behov for at kunne se sådanne ting. Det vil typisk være banker, forsikringselskaber og forskellige andre private virksomheder. I den udstrækning, det er nødvendigt for disse virksomheder at kende personens køn, så kan de jo blot spørge personen.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Spørgsmål 28.

Spøgs. om det er korrekt, at der normalt går 2 eller flere år før personer, der ønsker kønsskifteoperation, får Sundhedsstyrelsens afgørelse om tilladelse eller afslag på operationen, til indenrigs- og sundhedsministeren

Ministeren svarede den 29. juni 2007

”Jeg kan bekræfte, at der som regel går to eller flere år fra en person første gang kommer i kontakt med Sexologisk Klinik på Rigshospitalet til Sundhedsstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt der kan gives tilladelse til kastration med henblik på kønsskifte.

Baggrunden herfor er, at der er tale om et omfattende og irreversibelt indgreb, hvor kønskirtlerne permanent fjernes. Proceduren skal derfor sikre, at ansøgerens ønske om kønsskifte er vedholdende, og at ansøgeren kan overskue konsekvenserne af et kønsskifte. Som jeg tilkendegav ved 1. behandlingen af B 142 er den procedure, der er tilrettelagt for at sikre dette, efter min mening både menneskeligt og fagligt forsvarlig.”

Trans-Danmark skal dertil bemærke, at foreningen finder det positivt, at der gøres meget for at sikre, at ansøgerens ønske om kønsskifte er vedholdende, og at ansøgeren kan overskue konsekvenserne af et kønsskifte, og at det tager et par år at klarlægge dette.

Men foreningen må kraftigt protestere mod den måde, som Sexologisk Klinik i det fleste tilfælde udfører sin opgave på.

Når personer gennem flere år har levet fuldtids (privat og på arbejde) som det modsatte køn og gennem flere år har indtaget kønshormoner, så vil foreningen støtte disse personer i deres påstand om, at de har et vedvarende ønske om at leve som det modsatte køn. Og fremsætter de ønske om et kønsskifte, så kan alle være forvissede om, at det er et velovervejede ønske, og at disse personer er klar over konsekvenserne.

Dette forhold stilles i et endnu mere grelt skær i og med, at Sexologisk Klinik ikke anerkender og vil medtage den tid, som disse personer har levet som det modsatte køn og har indtaget kønshormoner forud for, at den første beslutningskonference bliver afholdt på klinikken.

Og det skal tages i betragtning at gennem de senere år, er der flere og flere, der er ganske afklarede og både har levet fast som det modsatte køn og været i lægekontrolleret hormonbehandling i længere tid, når de første gang konsulterer Sexologisk Klinik.

Disse personer er derfor fuldt afklarede.

Sexologisk Klinik forlænger derfor fuldstændig unødigt den tid, der går, inden disse personer kan få en afgørelse på sit ønske om et kønsskifte. Og for at gøre det helt grelt, så sker det også, at Sexologisk Klinik ikke kan støtte deres ønske.

Trans-Danmark er principielt af den holdning, at personer, der dokumenteret har levet som det modsatte køn i mindst to år og har været i lægekontrolleret hormonbehandling i mindst to år, bør kunne få tilladelse til kønsskifteoperation, såfremt deres øvrige helbredssituation ikke taler imod det. Et flerårigt ”behandlingsforløb” på Sexologisk Klinik findes helt unødvendigt.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Spørgsmål 29.

Spørgsm. om det er korrekt, at der herhjemme alene udføres et meget lille antal årlige kønsskifteoperationer, til indenrigs- og sundhedsministeren.

Trans-Danmark har ikke direkte bemærkninger i relation til ministerens besvarelse ud over de bemærkninger, foreningen har anført under bemærkningerne til spørgsmål 14 om antallet af kønsskifteopererede.

Imidlertid vil foreningen bemærke, at der set med internationale øjne kun foretages et meget lille antal kønsskifteoperationer herhjemme.

Det bør derfor overvejes, om denne type operation overhovedet skal tilbydes udført herhjemme, eller om det vil være både mere forsvarligt for den enkelte patient og billigere, hvis disse operationer blev foretaget på udenlandske hospitaler med stor erfaring på området.

Såfremt det besluttet at fortsætte med at tilbyde operationen her i Danmark, bør det som nu alene finde sted på Rigshospitalet.

Yderligere spørgsmål.

De yderligere spørgsmål, som er stillet til ministeren, har denne endnu ikke svaret på.

Trans-Danmark forudser, at ministerens svar vil afstedkomme yderligere bemærkninger fra foreningens side, når de foreligger.

Yderligere bemærkninger.

Tiltale- og omtaleform – dom fra Den Europæiske Menneskerettigheds Domstol

Trans-Danmark vil henlede opmærksomheden, at mange transseksuelle finder det yderst ydmygende, at der i skriftlige henvendelser fra myndighederne som f.eks. ved udsendelse af valgkort anvendes Hr. Fru. Frk., der ikke er i overensstemmelse med det køn, de føler sig som og fremtræder som, og ofte heller ikke er i overensstemmelse med det kønsbestemte fornavn, de har fået tilladelse til jf. navneloven.

Foreningen vil derfor henlede opmærksomheden på en nylig afsagt dom ved Den Europæiske Menneskerettigheds Domstol, hvor en kvinde til mand transseksuel fra Litauen havde anlagt sag mod staten Litauen.

Selve sagens indhold er som sådan ikke relevant.

Det er dermed af væsentlig betydning, at Domstolen omtalte den pågældende som ”Hr.” og ”ham”, uagtet den pågældende ikke havde fået foretaget nogen kønsskifteoperation og jf. lovgivningen i Litauen derfor fortsat juridisk var en kvinde.

Det må antages, at Domstolen nøje har overvejet formen de tiltalte og omtalte den pågældende transseksuelle.

Og ved at vælge at tiltale og omtale pågældende i overensstemmelse med det køn, som den pågældende fremstod som og levede som, må der tillægges en ganske stor signalværdi.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Denne signalværdi bør indgå i udvalgets vurdering.

Pressemeddelelse om dommen kan ses på denne adresse:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=3&portal=hbkm&action=html&highlight=27527/03%20%7C%2027527/03&sessionid=2329637&skin=hudoc-pr-en>

Pressemeddelelsen i en uautoriseret oversættelse til dansk kan ses på denne adresse:

<http://www.thranesen.dk/default.asp?cat=678&aid=7608#bm7608>

Dommen i sin helhed på denne adresse:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=823071&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>

Med venlig hilsen.

Karin Astrup, formand.